

CARTA CULTURALĂ

A MINORITĂȚILOR NAȚIONALE CLUJENE

CLUJ | KOLOZSVÁR | KLAUSENBURG | KLOJZNBURG

Noi, semnatarii acestei Carte, ne propunem conștientizarea comunităților noastre asupra faptului că municipiul Cluj reprezintă, de secole întregi căminul diversității lingvistice, culturale și religioase. Capitală a Transilvaniei, orașul își asumă cu mândrie patrimoniul său exemplar și la standarde europene, iar creația culturală din ultimii ani a așezat orașul pe harta creativității universale.

Credem că diversitatea culturală istorică contribuie la întărirea caracterului multietnic al societății, și implicit la consolidarea ideii de comunitate în rândul cetățenilor urbei noastre.

Credem că egalitatea și demnitatea care se cuvin individului și grupurilor trebuie să constituie fundamentul respectului față de valorile noastre, deoarece conviețuirea pașnică și interacțiunea dintre culturi reprezintă pilonii de bază ai unei societăți democratice.

Avem convingerea că încurajarea dialogului intercultural, respectiv dezvoltarea unei relații active între culturi, contribuie la dezvoltarea unei comunități democratice, reprezentând totodată, o condiție esențială pentru dezvoltarea societăților coezive și creșterea calității vieții.

Nu poate fi îndeajuns ca activitățile culturale ale diferitelor comunități interetnice să se desfășoare în paralel, fără vreo legătură între acestea. Considerăm că acest aspect nu este nici suficient, nici de dorit – la nivel național sau local.

Luând în considerare cele menționate anterior, noi, semnatarii prezentului document – organizații, instituții și persoane fizice – ne angajăm ferm în realizarea unui real dialog intercultural, bazându-ne pe prevederile cuprinse în convențiile europene și internaționale ratificate de România:

Convenția Europeană privind Drepturile Omului, Convenția culturală europeană, document care încurajează consolidarea necesității de învățare interculturală, Protocolul nr. 12 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, Convenția-cadru cu privire la valoarea patrimoniului cultural pentru societate, Carta Europeană a

Limbilor Regionale sau Minoritare, Acordul Internațional privind drepturile economice, sociale și culturale, Declarația de la Opatija, document ce statuează principiile interculturalității, Cartea Albă a Dialogului Intercultural a Consiliului Europei, Declarația de la Faro, respectiv Convenția Cadru a Consiliului Europei privind protecția minorităților naționale, recomandările OSCE de la Haga, Oslo și Lund, inclusiv obligațiile asumate de România în cadrul diferitelor organizații și convenții internaționale.

Nu în ultimul rând, facem referire la principiile incluse în strategia pe termen lung (2014-2020) a municipiului Cluj, ce subliniază impactul culturii asupra dezvoltării și incluziunii societății.

Scopul primordial al prezentei Carte este stimularea dialogului permanent dintre comunitățile Clujului, în vederea cunoașterii, înțelegerii și respectului reciproc față de valorile culturale ale fiecăreia.

I. PRINCIPII FUNDAMENTALE

Părțile semnatare consideră deosebit de importante următoarele:

- deschiderea și nevoia de înțelegere în dialogul dintre comunități, cunoașterea reciprocă, aprecierea și respectul față de celelalte culturi;
- garantarea și încurajarea membrilor fiecărei comunități de a participa la dialog;
- respectul reciproc față de demnitatea și valorile comunităților implicate în dialogul intercultural;
- respingerea tuturor formelor de rasism, xenofobie, discriminare și intoleranță;
- importanța prevenirii și evitării conflictelor, înlăturarea neîncrederii, demontarea prejudecăților istorice și culturale,
- încurajarea creativității culturale, și consolidarea rolului de mediator al artelor.

II. PLANUL DE ACȚIUNE

În interesul realizării, extinderii și sustenabilității dialogului intercultural, părțile își asumă următoarele:

- a. susținerea prin toate mijloacele disponibile a prezentării și promovării patrimoniului cultural, precum și a specificității culturilor minorităților naționale;
- b. crearea spațiilor destinate dialogului intercultural, respectiv extinderea posibilităților pentru realizarea acestora;
- c. încurajarea apropierii dintre cei care consideră diversitatea o amenințare la adresa societății și cei care o percep ca o valoare, ca o sursă de îmbogățire a vieții sociale;

- d. resping ferm orice formă a discriminării, condamnă negarea holocaustului și folosirea simbolurilor sistemelor totalitare;
- e. sporirea deschiderii funcționarilor și instituțiilor publice față de nevoile comunităților multiculturale;
- f. dezvoltarea abilităților necesare conviețuirii într-un mediu intercultural, prin perfecționarea mijloacelor de predare și învățare specifice acestui scop;
- g. inițierea de măsuri concrete în vederea eliminării prejudecăților și stereotipurilor, precum și în vederea combaterii discriminării;
- h. stabilirea de parteneriate cu reprezentanții mass-media care activează în domeniul culturii;
- i. promovarea activităților organizate în spiritul principiilor și valorilor cuprinse în prezentul document.

Pe lângă acțiunile de păstrare și recunoaștere reciprocă a culturii comunităților, părțile vor efectua următorii pași:

- a. vor lansa programe comune interculturale, artistice și educaționale non-formale, creându-se astfel condițiile dialogului între comunități;
- b. vor crea o platformă de monitorizare interculturală, care va contribui la promovarea dialogului și a exemplelor pozitive de diversitate socială și culturală;
- c. vor participa activ la elaborarea proiectelor și sistemelor, rețelelor de cooperare internațională care își asumă dialogul intercultural la nivel european;
- d. vor iniția un dialog cu autoritățile publice, cu instituțiile abilitate și vor atrage atenția asupra necesității finanțării cu prioritate a programelor culturale.

III. CLAUZE FINALE

Semnatarii prezentei carte culturale pot fi persoane fizice, organizații și instituții publice de cultură.

Adoptată azi, 21 septembrie 2015 la Cluj.

KOLOZSVÁRI KISEBBSÉGI KULTURÁLIS CHARTA

KOLOZSVÁR | CLUJ | KLAUSENBURG | KLOJZNBURG

Mi, a jelen charta aláírói, közösségeinkben tudatosítani kívánjuk azt a tényt, hogy Kolozsvár évszázadok óta a nyelvi, kulturális és vallási sokszínűség otthona.

Erdély kulturális fővárosaként öröksége európai mércével is kiemelkedő, az elmúlt években pedig kulturális értékalkotása szerte a világban hirdette a város állandó megújulását.

Hiszünk abban, hogy ez a nagy múltú kulturális sokszínűség továbbra is erősíti a többnemzetiségű hazai társadalmat, városunk polgárait közösséggé kovácsolja.

Ugyanakkor azt is fontosnak tartjuk, hogy Kolozsvár jelene az egyéneket, közösségeket megillető egyenlőség és méltóság tiszteletben tartásán alapuljon, hiszen a kultúrák békés, értő egymás melletti létezése és kölcsönhatása a demokratikus társadalom alappillére.

Meggyőződésünk, hogy a kultúrák közötti párbeszéd ösztönzése, aktív kapcsolatának kialakítása hozzájárul a demokratikus közösség szellemi gyarapodásához. Ez a folyamat az összetartó társadalom létrejöttének és az életminőség növelésének is elengedhetetlen feltétele.

Nem elégedhetünk meg azzal, hogy a különböző etnikai közösségek kultúra-teremtő tevékenysége egymással párhuzamosan, kölcsönös átjárások nélkül történjen. Nem tekintjük ezt elégségesnek, megfelelően hatékonynak – sem helyi, sem országos szinten.

Mindezek figyelembevételével, jelen charta aláírói – intézmények és magánszemélyek – a következő, Románia által ratifikált európai és nemzetközi dokumentumokra támaszkodva kötelezzük el magunk a kultúrák közötti hatékony párbeszéd megvalósítására:

elsőként az *Emberi Jogokról szóló Európai Egyezményre*, az interkulturális tanulás szükségességét megerősítő *Európai Kulturális Egyezményre*, továbbá az *Emberi Jogok és az Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Egyezmény 12. Jegyzőkönyvére*, a *Kulturális Örökség Társadalmi Vonatkozású Értékéről szóló Keretegyezményre*, a *Regionális vagy a kisebbségi*

nyelvek európai Chartájára, Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogokról szóló Nemzetközi Egyezsége, az interkulturalitás elveit megfogalmazó Opatijai Nyilatkozatra, az Európa Tanács Kultúrák közötti párbeszédéről szóló Fehér Könyvére, a Faro-i Nyilatkozatra, valamint az Európa Tanács Nemzeti Kisebbségek Védelméről szóló Keretegyezményére, az EBESZ hágai, oslói és lundi ajánlásaira, beleértve Románia különböző nemzetközi szervezetek és egyezmények keretén belül vállalt kötelezettségeit is.

Hivatkozunk ugyanakkor azokra az elvekre, amelyek Kolozsvár hosszú távú stratégiatervezetében (2014-2020) találhatóak, és amelyek hangsúlyozzák a kultúra társadalmi fejlődésre és inklúzióra való hatását.

Jelen charta kiemelt célja – a fentebb leírtak szellemében – a Kolozsvár közösségei közötti folyamatos párbeszéd, egymás megismerése, megértése, kulturális értékeinek tisztelete érdekében.

I. ALAPELVEINK

A felek kiemelten fontosnak tartják:

- a közösségek közötti párbeszédben a nyitottságot, egymás kultúrájának megismerését, elismerését és tiszteletben tartását;
- a párbeszédben való részvétel biztosítását és bátorítását valamennyi közösség tagjai számára;
- a kultúrák közötti párbeszédben résztvevő közösségek méltóságának, értékeinek tiszteletét;
- a rasszizmus, az idegengyűlölet, a diszkrimináció és az intolerancia minden formájának elutasítását;
- a konfliktusok megelőzésének, elkerülésének fontosságát, a bizalmatlanság, a történelmi és kulturális előítéletek falainak lebontását;
- a kulturális kreativitás előtérbe helyezését, valamint a művészetek értékközvetítő szerepének megerősítését.

II. CSELEKVÉSI TERVÜNK

A kultúrák közötti párbeszéd megvalósítása, kiterjesztése és fenntartása érdekében a felek vállalják:

- a. a kisebbségi közösségek kultúrája kifejezésének, kulturális öröksége megjelenítésének felkarolását, támogatását valamennyi rendelkezésükre álló eszközzel;

- b. az interkulturális párbeszéd tereinek létrehozását, lehetőségeinek szélesítését;
- c. a sokszínűséget fenyegetésként megélő társadalmi szereplők közelítését azokhoz, akik ezt értékként, a társadalmi lét gazdagításaként élik meg;
- d. kiállnak a mindennemű diszkrimináció ellen, elítélik a holokausztagadását, ellenzik az önkényuralmi szimbólumok használatát;
- e. a közhivatalok és intézmények fogékonyságának növelését a kulturálisan sokszínű közösségek igényei iránt;
- f. az interkulturalitás megéléséhez szükséges készségek tanításának és tanulásának fejlesztését;
- g. konkrét lépések kezdeményezését az előítéletek és sztereotípiák, valamint a hátrányos megkülönböztetés felszámolása érdekében;
- h. partnerségek kialakítását a kultúra területén tevékenykedő médiával;
- i. a jelen keretegyezmény elveit, értékrendjét felvállaló események széles-körű népszerűsítését saját csatornáikon is;

2. A közösségek kultúrájának megőrzése és kölcsönös elismerése mellett a felek a következő gyakorlati lépéseket teszik meg:

- a. elindítanak közös interkulturális, művészeti és non-formális oktatási programokat, megteremtve ezáltal a közösségek közötti párbeszéd feltételeit;
- b. létrehoznak egy interkulturális figyelőt, amely segítségével népszerűsítik a kultúrák közötti párbeszédet és a társadalmi, illetve kulturális sokszínűséget kiemelő pozitív példákat;
- c. aktívan részt vesznek az interkulturális párbeszédet európai szinten felvállaló nemzetközi együttműködési projektek és rendszerek, hálózatok létrehozásában;
- d. párbeszédet kezdeményeznek a közhivatalokkal, intézményekkel, és felhívják a figyelmet a kulturális szereplők kiemelt támogatásának szükségességére.

III. ZÁRÓRENDELKEZÉSEK

Jelen kulturális charta aláírói lehetnek magánszemélyek, kulturális szervezetek és közintézmények is.

Kelt Kolozsváron, 2015. szeptember 21-én.

CULTURAL CHARTER OF THE ETHNIC MINORITIES OF CLUJ

CLUJ | KOLOZSVÁR | KLAUSENBURG | KLOJZNBURG

We, the signatories of this Charter hereby aim at raising our community's awareness on the fact that the city of Cluj has been the hearth of linguistic, cultural and religious diversity for centuries. As the cultural capital of Transylvania, its heritage is also outstanding even from an European perspective and the cultural manifestations of the past years have made the city world famous for its constant rejuvenation.

We strongly believe that the historic cultural diversity contributes to strengthening the multi-ethnic character of society and implicitly the concept of community among the inhabitants of the city.

We consider important that the present of Cluj should rest on the respect of the equality and dignity of individuals and communities since the peaceful relationships and interactions amongst cultures are the keystone of any democratic society.

We strongly believe that encouraging intercultural dialogue and developing an active relationship among cultures can contribute to the progress of a democratic community becoming concurrently a crucial condition for the development of cohesive societies and improvement of quality of life.

It does not suffice that the cultural activities of the different ethnic communities take place in parallel without any connection between them whatsoever. We deem that it is neither sufficient nor efficient either on the national level or locally.

Taking into account all of the above, we, the signatories of this document, organisations, institutions and natural persons hereby firmly commit to achieve effective intercultural dialogue according to the European and international conventions ratified by Romania:

The European Convention on Human Rights, - the European Cultural Convention that strengthens the need for intercultural learning, Protocol no.12 of the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, Framework convention on the value of Cultural Heritage

for Society, European Charter of Regional or Minority Languages, the International Agreement on the Economic, Social and Cultural Rights, the Opatija Declaration, which states the principles of interculturality, the White Book on Intercultural Dialogue of the Council of Europe, the Faro Declaration and the Framework Convention of the Council of Europe for the Protection of National Minorities, the OSCE recommendations from the Hague, Oslo and Lund, including the obligations undertaken by Romania in various organisations and international conventions.

Last but not least, we refer to the principles contained in the long-term strategy (2014-2020) of Cluj municipality that emphasise the impact of culture on social development and inclusion.

The main aim of this Charter is to stimulate constant dialogue among the communities living in Cluj for mutually getting acquainted with, understanding and respecting each other's cultural values.

I. FUNDAMENTAL PRINCIPLES

The signatory parties consider the following principles of the utmost importance:

- openness in the dialogue among communities, knowledge, mutual appreciation and respect for each other's culture;
- ensuring the right of and encouraging all community members to take part in the dialogue;
- mutual respect for the dignity and values of the community involved in the intercultural dialogue;
- rejecting all forms of racism, xenophobia, discrimination and intolerance;
- the importance of conflict prevention and avoidance, casting away mistrust, dismantling historic and cultural prejudices,
- encouraging cultural creativity and strengthening the role of arts in mediation.

II. ACTION PLAN

In order to achieve, broaden and preserve intercultural dialogue, the parties commit to the following:

- a. take up and support the expressions of culture as well as the manifestations of cultural heritage of all minority communities by all available means;
- b. create space for intercultural dialogue and enlarging the possibilities for achieving it;

- c. encourage contact between those who consider diversity a threat to society and those who perceive it as a value, a source of enriching social life;
- d. firmly reject any kind of discrimination, condemn the denial of the Holocaust and the use of totalitarian symbols;
- e. enhance the public officials' and institutions' openness to the needs of the multicultural communities;
- f. develop the skills necessary for cohabitation in an intercultural environment by improving the teaching and learning methods specific for this goal;
- g. launch concrete measures in order to rule out any prejudices or stereotypes and fight discrimination;
- h. create partnerships with the cultural media representatives;
- i. promote activities organised in the spirit of the principles and values set forth in this document;

2. Besides the actions aimed at the preservation and the mutual appreciation of the culture of the communities, the parties shall undertake the following steps:

- a. They shall launch informal intercultural, artistic and educational programmes together creating thus the background for inter-community dialogue;
- b. They shall create an intercultural observer that will contribute to the facilitation of dialogue and positive examples of social and cultural diversity;
- c. They shall actively take part in setting up of international projects, systems and cooperation networks, which shall take up intercultural dialogue at European level;
- d. They shall launch a dialogue with the public authorities and the competent institutions to raise their awareness that financing arts is a priority.

III. FINAL CLAUSES

The signatories of this cultural charter may be individuals, organisations and public cultural institutions.

Dated this 21st day of September 2015 in Cluj.